

“No ser comprès en la primera obra és un drama”

La cineasta Rosa Vergés i Coma (Barcelona, 1955) presentà el seu darrer film, 'Iris', al Festival de Màlaga. Després del gran èxit de 'Boom, boom' i la bona rebuda de 'Tic tac', la primera dona a formar part de la cúpula de l'Academia, ens parla dels estralls de la guerra.

Tinc entès que la gestació d'*Iris* va ser llarga.

—Sí. Vaig començar a escriure el guió el 1994, amb en Jordi Barrachina. Amb el temps ha madurat molt i estic contenta perquè s'ha fet com s'havia de fer i com jo volia: poètica, petita, humil i amb les circumstàncies de producció apropiades.

—No és difícil associar poesia i realisme?

—Més enllà de parlar de la Guerra Civil —que és la més incivil de totes— l'objectiu era anar més enllà del cinema, arribar a commoure i a fer pensar unes coses que són les que ens enrabien cada dia.

—Iris —l'actriu Silke— cospa amb els seus ulls i la càmera les vides anònimes dels qui pateixen la guerra. La pel·lícula, com que toca els temes dels conflictes armats i del testimoniatge històric, és més actual que mai.

—Exactament. Volia reflectir quin efecte provoca a les persones el fet de sobreviure als conflictes. No solament es tracta d'explicar una ficció, sinó d'estimular els valors que el món necessita.

—Quin és el missatge del film?

—Que hi ha un altre món possible, en què es pot viure a través de la solidaritat, l'amistat, l'amor i la complicitat. Que un dia podrem deixar de veure que s'esclavitzen els nens, s'apallissen les dones o que la pobresa ha deixat de convertir-se en l'arma més gran de destrucció massiva del planeta.

—Com intenta aconseguir que l'espectador s'emocioni?

—A qui li agradi serà perquè se sentirà commogut per la història que expliquem. I encara que sigui un drama, *Iris* és de fet un cant a la vida i a l'esperança. Vull transmetre llum i respecte per la dignitat de les persones. Cada vegada és més necessari transmetre una sèrie de coses i tinc molta confiança en les noves generacions, que se'ls hi fa molt important poder explicar alguna cosa.

—Aquest compromís per les noves generacions començà amb *Tic tac* (1997)?

—Quan fas una pel·lícula per a nens, cal tenir en compte que la resta de la seva vida arrossegaran les imatges com a part d'ells mateixos. Recordo la meua primera vegada que vaig anar al cinema i l'impacte que em va causar. Això et fa pensar que has de ser molt honesta i dir la veritat. Agafes molt respecte per l'espectador.

—Fou insòlit que *Tic tac* es reestrenés.

—Tot el procés de creació d'aquesta obra és ben especial. Jo el que volia és que el meu fill veiés una pel·lícula diferent a les de la Disney i com que no en tenia cap per ensenyar-li, la vaig fer jo. Quan la volia fer em deien que als nens no els agradava la màgia, només els efectes especials. Després de tots els *Harry Potter*, van descobrir que potser sí que podia ser interessant. De fet, *Tic tac* no s'acaba aquí: sortirà el DVD

interactiu i el conte, on a més s'explica com es fa una pel·lícula.

— Com veu la desprotecció dels infants enfront de l'impacte audiovisual?

— El que més em sorprèn és que estan sotmesos a un bombardeig indiscriminat i les escoles no tenen interès per la seva alfabetització artística; no entenc que no hi hagi una assignatura de llenguatge audiovisual. Arriben a l'escola i no els hi ensenyen que els programes tenen un principi i un final, com quan llegeixes un llibre. Trobo que és urgent pensar en ells. Per aquest motiu realitzo des de ja fa uns anys un crèdit variable de cinema a alumnes de quart d'ESO.

— Un altre vessant en el seu paper pel reconeixement del cinema fou el pas com a vicepresidenta de l'Acadèmia de Cine (1994-2000).

— Recordo l'amistat amb José Luis Borau, un cineasta íntegre, amb una humanitat que es correspon amb el que explica. Fou una època que tot estava per fer i vam ajudar a construir l'entramat que ha fet possible que els espectadors tinguessin un concepte positiu del cinema espanyol i la normalització dels Goya: el pes dels premiats en la taquilla és cada vegada més patent. A banda d'això, vam possibilitar que Barcelona tingués el pes específic que li pertocava. Acceptar la presidència de l'Acadèmia no és tan sols fer-se càrrec de la representació d'un col·lectiu molt dispers, sinó un compromís davant la societat i els mitjans de comunicació.

— Parlant d'estar sota la mirada de tota la societat, el seu primer film, *Boom, boom* (1990), va tenir una fantàstica acollida. De quina manera li ha afectat en el transcurs de la seva carrera?

— No ser comprès en la primera obra és un drama. Estic d'acord amb el que diu Eduardo Mendoza: "Has d'escriure la novel·la següent perquè l'anterior sigui bona." Si ens hi fixem, la segona pel·lícula de pràcticament tothom és una decepció respecte a la primera; a mi em va passar amb *Souvenir* (1994). Crec que el compromís d'un cinesta, més que amb el públic o amb la crítica, l'estableix amb un mateix, si tens un nord, pots navegar per l'èxit o el fracàs.

— Quin respecte li mereix la crítica cinematogràfica?

"Iris és una obra poètica, petita i humil. Encara que sigui un drama, és un cant a la vida i a l'esperança. Vull transmetre llum i respecte per la dignitat de les persones."

TINA BARGUÉ

— Cada vegada hi ha gent menys formada i menys documentada. Un exemple de crític modèlic va ser José Luis Guarnier [Barcelona, 1937 – 1993], perquè més que una crítica ell ens oferia una mirada. Tothom ho veu a la seva manera, però ho jutgen des d'un punt

de vista que no és el meu. El meu objectiu és emocionar, i això és molt més difícil que explicar una gramàtica cinematogràfica aplaudida, més o menys estàndard.

Carles Còdol